

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

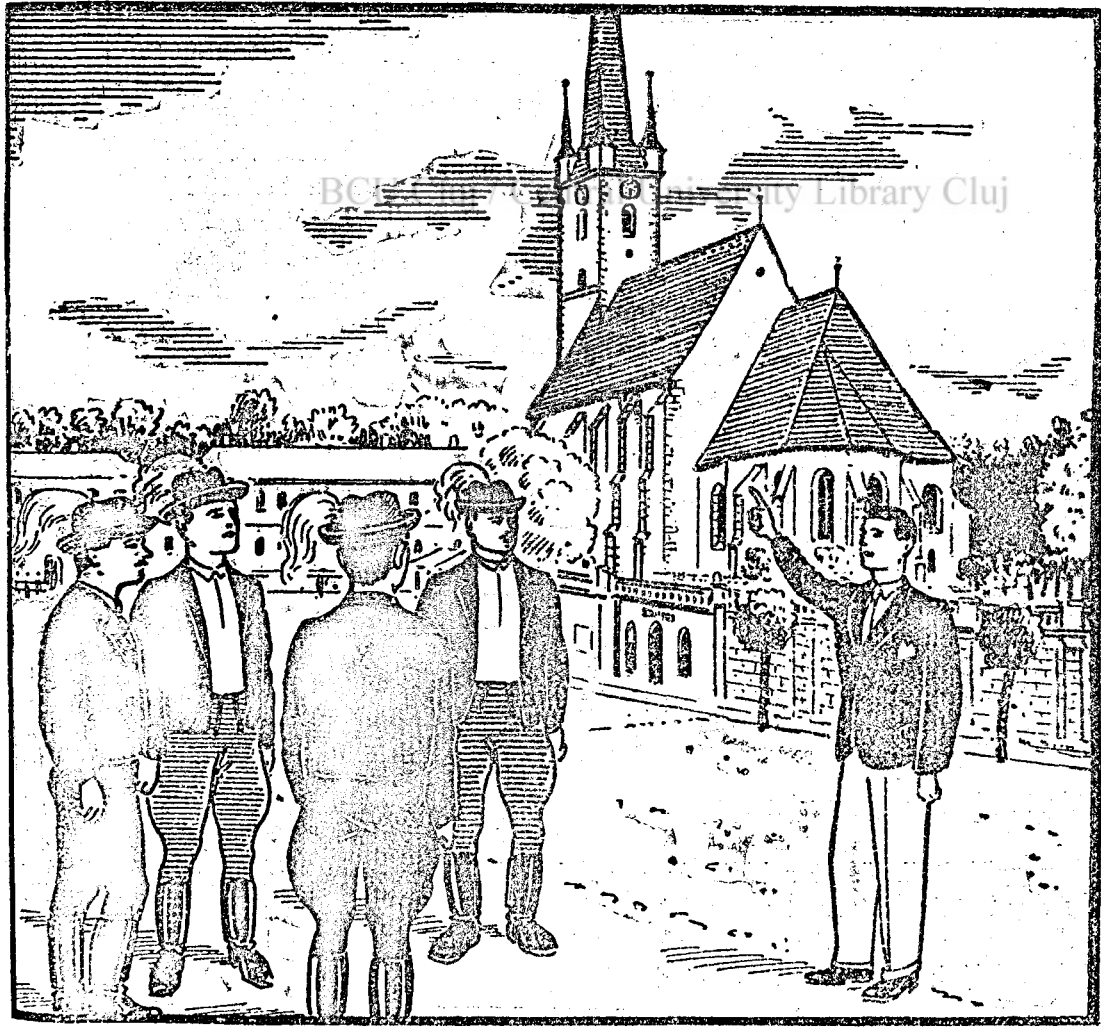
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A falu és a város találkozása Désen.

Jó pár év óta, e lap hasábjain is, azt a gondolatot igyekszünk minél szélesebb körben megvitatni, hogy a nép művészi és szel-

hogy lelkesedésével, mozgékonyásával a saját jövőjének megalapozása érdekében támogassa ezt a fontos mozgalmat.

értékeit nemcsak meg kell ismernie a városiaknak, hanem pártolnia és vásárolnia is kell. Ebben a művelt ifjuság hivatott arra,

Ezeknek a gondolatoknak a megvalósítását nagy örömmel láttuk a napokban Désen, ahol a helybeli fiatalok sok fáradtsággal egy

népművészeti kiállítást rendezett, melyen felvonultatta a megye magyar népművészetének színes szépségeit.

A dési ifjuságnak ez a munkássága sok tekintetben uttörő és példaadása figyelmet s méltatást érdemel!

Elsősorban azért illeti dicséret a dési ifjuság munkásságát, mert új értékeket hozott felszínre. Az eddig megrendezett népművészeti kiállításokon főleg a kalotaszegi, torockói és a különböző nagyobb székely vidékek művészi munkáival találkoztunk. Valahogyan kialakult a városi közönség körében az a megállapítás, hogy az erdélyi magyar népművészetet egy pár magyar vidék szolgáltatja, melyeknek művészi készítményeit mindegyre vizontlatta a kiállításokon.

Amint a dési ifjak mesélik, nagy volt a cődálkozás és a kételkedés, amikor elhatározták, hogy a mai Szamosmegye területén élő szórványos magyarság művészi kincseit akarják napvilágra hozni. Kételkedőből bőven akadt nemcsak az ifjuság városi vezetőinek körében, — kik szerető aggodalommal gondoltak a könnyen bekövetkezhető kudarca — hanem a falusi nép legközelebbi irányítói, a falusi intelligencia körében is, kikhez a dési fiatalok felvilágosításért fordultak. Kevés dicséretreméltó kivétellel lehangoló válaszokat kaptak, mely legtöbbször így hangzott: A mi vidékünkön nincs népművészet. Vagy egészen bizalmatlanul fogadták a fiatalok törekvéseit s a falu lakosságát túlzott óvatossággal arra intették, hogy értékeit ne adja ki kezéből.

De győzött a fiatalság fáradhatatlan buzgalma. Gyalogszerrel, vagy a legolcsóbb járművekkel személyesen felkeresték a falvakat s megnyerve a nép bizalmát, nagy kitartással maguk fogtak hozzá a legtöbb helyen, hogy kikutassák az egyszerű falusi házak ládáit és polcait. Tele tarisznyával tértek mindenünnen haza, napról-napra nőtt a bizalom a sikerben s a bizakodással együtt nőtt a munkavállalás öröme.

Igy gyűjtötték össze a kiállítás anyagát, amely egy hatalmas termet zsufolásig megtöltött. Augusztus 23-án bemutatták a fiatalok gyűjtőmunkájuk eredményét a közönségnek. Nagy volt az elragadtatás és elismerés, mindenki gyönyörködött a felhalmozott szépségekben. Szék, Szászníyres, Magyardecse, Magyarláros, Bacza, Cichegy, Domokos, Székényerüszentmárton, Bálványosváralja és sok

más község művészi himzései, varrottasságai faragásai szép csoportosításban tettek színes képet arról, hogy a magyar lélek és a magyar munkáskéz a kis magyar szigeteken is méltóan képes teremteni.

A fáradhatatlan anyaggyűjtésen és a kiállításán kívül a dési ifjuságnak más tevékenységei is vannak. Dicséretreméltó például, hogy a kiállítás kettős célkitűzését sikeresen valósították meg: nemcsak a városiaknak mutatták meg a felhalmozott szépségeket, hanem a falusiaknak is. Az ünnepélyes megnyitáson a városi közönség mellett a falusi lakossága szinte olyan nagy részben vett részt, mint a városi közönség. Azt is meg kell említeni, hogy őket is meghívtuk — magyarázta az írójának az egyik főrendező — azt céltűzött, hogy a falu saját szemével lássa, mennyire megbecsüljük munkáját s hogy az összegyűjtött anyagból mit, milyen formákat, milyen kidolgozást tartunk valóban értékesnek.

Az egybegyűlt falusi közönség természetesen többségben volt a fiatalok körében, akiket a falusi ifjakat a dési ifjak saját tevékenységüknek tekintették. Tudniillik a gyűjtőmunka során és falun tartott ifjusági összejövőkön, megbeszéléseken barátságot kötöttek, megbeszélésük s örvendtek, hogy a kiállítás alkalmán a falun eltöltött szép napokat azzal azzal meg, hogy a falusi vendéglátó ifju barátságos meghívhatják a városba. Be is jött sok legény, kik szép viseletükkel színessé tették a város utcáit. Bejárták az egész várost, a falusi fiatalok vezetésével, kik minden megalapozottságra felhívták a falusi legények figyelmét. Egy tánemulatságra is el kellett menni a fiatal legényeknek, hol jól érezhették magukat, mert a város legelőkelőbb urilányai szintén buzgó munkásai az ifjusági munkáknak — szíves-örömet táncolták velük hamisítatlan csárdást.

A beszámolóhoz tartozik, hogy a kiállítás alatt elhangzott beszédekről és előadásokról megemlékezzünk. Ezeket a hozzáértő tudósok és művészek tartották a közönség számára, azzal a céllal, hogy a nép művészetének értékeit és a pártolás nemzeti köteletségéről gondolatokat denkit meggyőzzenek.

Igaz örömmel tölt el, hogy mind a városban, mind a falu magyar ifjusága egymásra talál. Décs vidékén. Bár hasonló híreket hallunk más vidékekről is, ahol a magyar ifjuság helyzete kedvezőbb, mint Szamosmegyében.

szigetein. A kiállításért, mely egy időben az erdélyi magyarság, a magyar falu és a magyar ifjuság dicsősége, őszinte elismerésünket fejezzük ki a dési ifjuságnak, de azok vezetőinek is, kik szívvél-lélekkel együtt éreznek a nemzet fiatal munkásaival.

Andrásfalvy Zsigmond.

A székely nép dicsérete.

Serbán Mihály, kisebbségi miniszter a múlt héten Sepsiszentgyörgyön járt, ahol a Magyar Párt küldöttsége előtt hosszabb nyilatkozatban foglalkozott a székely nép bajjaival.

A kisebbségi miniszter nyilatkozatában a bajok gyökerét a világgazdasági válságban látja. Az általános gazdasági válság természetesen érinti egész Románia lakosságát s így a székely népet is, amelynek megélhetését elsősorban a földművelés biztosítja. A miniszter véleménye szerint azonban a székely nép kevésbé érzi az általános nyomorúságot, mert a székely nép szorgalmasabb, tanultabb és takarékosabb, mint az ország egyéb fajú lakossága. Különösen kiemelte a székely kézművesek ügyességét, akik ügyesebbek s így életrevalóbbak román kartársaiknál. Ezt az előnyt annak tulajdonítja, hogy a románságnak nehezebb harcokat kellett vívnia a törökökkel, mint a székelyeknek, amely viszonylag békésebb napokat élhetett s így kulturáját könnyebben fejleszthette.

Ezt a nagyobb ügyességet ki is használja a székely nép, mondotta a miniszter, mert oly munkalehetőségekben is megállja a helyét, ahol a tanulatlan munkás nem jöhet számba, munkafelügyelők, gépkocsivezetők és más ipari munkások kerülnek ki soraikból, számosan a regáti városokban is munkalehetőséget találtak, ezért van az, amint Serbán miniszter egy budapesti lap munkatársának mondotta, hogy Bukarestben közel százötvenezer magyar ember kap megélhetést. A Székelyföldről elszármazott munkások a miniszter véleménye szerint szintén erősítik a székely nép gazdasági felkészültségét, mert a megtakarított felesleget hazaküldik, maguk is visszatérnek s így gyarapítják a székely nép vagyonát.

Nyilatkozatának másik részében elismeri a miniszter, hogy vannak kisebbségi bajok és sérelmek, amelyeknek megoldása azonban máról holnapra nem mehet.

Nem mehetünk el szónéklül a miniszter nyilatkozata mellett, mert kijelentései mindenképen fontosak ránk nézve, hiszen a romániai kisebbségek miniszterének a kijelentései. Serbán miniszter pedig a magyar népet alaposan ismeri, édesatyja Szeged városának volt magasrangú tisztviselője, akinek érdemeit Szeged városa azzal is elismeri, hogy nevével utcát nevezett el. A miniszter maga is magyar iskolákban végezte tanulmányait így tehát alkalma volt a magyar és székely nép tulajdonságait, vágyait, reményeit, jó és rossz tulajdonságait megismerni.

Bármennyire ismerjen is azonban bennünket a miniszter úr, kijelentéseinek azt a részét helyesbíteni kell, mintha a székely nép a múltban valami nagy békességben élt volna. A történelem tanúsága szerint a székely népnek mint határőr népnek bizony kijutott a harcból és küzdelemből alaposan s amíg a körülötte élő népek mégis csak inkább folytatták békés foglalkozásukat, addig a székely nép életerejét a folytonos hadakozás és harc jobban meggyengítette, mint a polgári foglalkozást űző lakosságét.

Hogy ennek dacára a székely az ipari és kézügyességet követelő más pályákon meg tudja állni a helyét, annak magyarázatát abban kell keresnünk, hogy a székely föld termékenysége nem áll valami magas fokon s így a székelynek, ha meg akart élni a kézügyességgel kellett megszereznie azt, amit a földből kihozni nem lehetett.

A miniszter nyilatkozatának ez a része megérdemelt elismerése a székely kézműves rátermettségének és megbízhatóságának. Jól esik ez az elismerés, amely azonban csak újabb erőfeszítésre és újabb feladatok vállalására kell buzdítson bennünket. Igaz, hogy a regáti városokban sok székely ipari munkás kapott elhelyezkedést, igaz, hogy munkás testvéreink ügyességük, szakmabeli jártasságuk és megbízhatóságuk révén becsületet szereztek a magyar munkás nevének. De igaz az is, hogy a székelység még korán sem használta ki azokat a lehetőségeket, amelyeket a regáti nagyvárosok még a mai nehéz viszonyok között is nyújtanak. Termé-
nyeink természetes felvevő piacait, első sor-

ban a regáti nagy városokban kell keresnünk. A mezőgazdasági termékek, tejtermékek, a baromfi tenyésztés és konyhakertészet eddigi értékesítési szervezetét át kell alakítani és mihamarabb alkalmazkodni kell a regáti piacok szükségleteihez. E téren már vannak is biztató kezdeményezések, azonban még nagy lehetőségek vannak kiaknázatlanul.

Hogy pedig a regáti ipari központok az ügyes és szakképzett munkáskezet foglalkoztatni tudják, az természetes, az ipari munkás vagy vállalkozó azonban csak úgy tud a regátban boldogulni, ha valóban többet és jobbat képes nyújtani versenytársainál. Ezért nagyon fontos, hogy a magyar iparosifjak tanítása és nevelése továbbra is meg-

tartsa azt a nivót, amelyen eddig mozgott.

A regáti városokba került székelységre azonban külön feladat vár. Továbbra is ápolnia kell azt a kulturát, amely felnevelte, amely apáinak volt nyelve, hite és becsülete, de ugyancsak anyanyelve és becsülete kell legyen utódainak is. Ez több mint kenyérkérdés, mert ez a lelkiismeret és becsületkérdése. Elszakadt testvéreink az idegenben is szeressétek, becsüljétek és támogassátok egymást, ne feledjétek, hogy csak annak az embernek lehet becsülete más nemzet tagjai előtt is, de lelkiismerete is csak annak lehet nyugodt, aki faja iránti kötelességét mindenhol és mindenkor hűséggel teljesíti.

Torday József.

Külföld.

Mussolini államszövetsége.

Dollfus, az osztrák kancellár, váratlanul Rómába utazott és bizalmas tárgyalásokat folytatott Mussolinivel. A tárgyalások elsősorban Ausztria önállóságának biztosításáért, tehát a Németország átesatoló mozgalmának elhárításáért folytak, de külföldi híradások szerint egyuttal egy nagyobb államszövetség megteremtésének előkészítését is elkezdte Mussolini, éppen azért, hogy Ausztria állami önállóságát biztos alapra helyezze. Ez a szövetség Olaszországból, Németországból, Magyarországból és Ausztriából állana s politikai utakon felül gazdaságiakat is szolgálna, elsősorban a kisantant hasonló irányú törekvéseinek ellensúlyozására.

Ez a hír érthető feltűnést keltett az egész világon s különösen a francia újságok úgy magyarázzák Mussolini tervét, hogy vissza akarja állítani a régi német-római birodalmat. Ez a hatalmas birodalom körülbelül a már felsorolt álla-

mokból állna és századokon keresztül irányította Európa politikai életét, amíg Napoleon meg nem szüntette.

Természetesen korai volna még az új terv megvalósítását várni, de nem lehet kizárni sem, hogy Mussolini ilyen hatalmas gondolattal foglalkozik, mert ezen a módon elsimíthatja az osztrák-német veszedelmet, rendezheti a dunai államok kérdéseit és állandó nagy befolyást biztosíthat Olaszországnak a világpolitikában.

Felujult a japán veszedelem. Ausztrália miniszterelnöke az, aki világháború veszedemét látja Japán terjeszkedési törekvéseiben. Szerinte a nagy mértékben szaporodó és nagy igényeket támasztó Japán részére nem elég Mandzsuria birtoka. Egész bizonyos, hogy a japán kivándorlás Ausztrália felé fog irányulni a legközelebbi jövőben s mert az ausztráliai kormány a japánok letelepedését saját létének veszélyeztetése nélkül nem engedheti meg, a visszautasítás miatt Japán meg fogja támadni Ausztráliát, amely csak védelemre szorítkozhatik addig,

amíg az angol hajóhad megérkezik, akkor pedig újabb világ háború fog kitörni.

Lehet, hogy az ausztráliai miniszterelnök tulozza a veszedelmet, legalább is annyiban, hogy igen közelinek tartja azt. Az azonban kétségtelen, hogy Japán igen nagy mértékben fegyverkezik, különösen haditengerészetét fejleszti s éppen most Amerika ellen tüntető tengeri hadgyakorlatokat folytat a Csendes óceánon. Ez pedig kétségtelenül bizonyítja, hogy Mandzsuria megszállásával igényeit kielégítve nem látja.

A búza-tanácskozás. Londonban most búza-tanácskozás folyik, azzal a céllal, hogy a búzának jobb árat biztosítsanak. Erre meg is van a hajlandóság a nagy búzatermelő államokban, de nem feltételek nélkül. Legfontosabb feltételük az, hogy a többi államok vállaljanak kötelezettséget arra, hogy a búzatermelést nem emelik, sőt csökkentik. A tanácskozás a legnagyobb valószínűséggel kielégítő eredménnyel fog járni.

Itt említjük meg, hogy Magyarország hétmillió méterázsányi buzafeleslegéből hatmilliónak eladását már biztosította.

Katonai szerződés Kína és Amerika között. Amerika és Kína titkos katonai szerződést kötöttek. E szerint a szerződés szerint Amerika fegyvert, lőszert, hadirepülőgépeket, tengeralattjárókat és nagy összegű kölcsönt ad Kinának. Ez a szerződés egészen bizonyosan a már ismertetett japán törekvések ellensúlyozására készült s ezért érthető izgatottságot keltett Japánban.

Nagy fénnel ünnepelték meg Szent István napját Magyarországon. Szent István napját Budapesten a hagyományos ünnepek keretében tartották meg. Az ünnepi körmenetben sok ezer vidéki és külföldi vett részt. A cserkész táborozás külföldi résztvevői közül sokan Budapesten maradtak, hogy résztvehessenek a magyarok nagy ünnepén. Angliából külön vonatokon nagyon sok vendég érkezett Budapestre.

Magyarországon gabonával lehet fizetni az adót. A magyar pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint a gazdák adó hátralékaikat buzával és rozssal, természetben is kiegyenlíthetik. A pénzügyminiszter rendeletével azt akarja elérni, hogy a gazdák ne kényszerüljenek adótartozásaik miatt terményeiket olcsó áron elkótyavetyélni. A rendelet üdvös hatása máris jelentkezett abban, hogy a magyarországi gabonapiacokon az aratás után megindult árusulási folyamat megállott és a gazdák rendes áron tudják értékesíteni terményeiket.

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA THALLIN-pasztát
Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére: **THALLIN-buzát**
HASZÁLJUNK.
Gyártja: Egger & Co. Részvénytársaság Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár

Belpolitikai hírek

Lelkes gyűlést tartott a kisküküllőmegyei Magyar Párt. A Magyar Párt kisküküllővármegyei szervezete Dicsőszentmártonban népgyűlést tartott. A népgyűlésen nagy számban jelentek meg a vidéki tagozatok kiküldöttei is. A Pekry Géza elnök nagyhatásu megnyitója után Gál Miklós, dr. Ferenczy Zsigmond és dr. Willer József képviselők tartottak értékes beszédeket. Utánuk dr. Gyárfás Elemér szenátor ismertette azt a küzdelmet, amelyet a dicsőszentmártoni Magyar Párt és a magyar parlamenti csoport folytatott azért, hogy Kisküküllővármegye székhelye Dicsőszentmártonban maradjon.

A nagygyűlés végén Sükösd Sándor ózdi lelkész mondott lelkesítő beszédet. A gyűlés utolsó pontján a tisztújítás szerepelt. Elnökké egyhangulag ismét Pekry Gézát választották, aki eddig is fáradhatatlan buzgalommal, körültekintéssel és nagy lelkesedéssel vezette a kisküküllőmegyei Magyar Párt ügyeit.

Brandsch ur leszerelt. A magyar gyűlöletéről híres szász politikus, Brandsch Rudolf, közelebről méltó bírálatban részesült saját vezérei részéről. A szászok jól laktak Brandsch ur munkájával és követelik, hogy vonuljon vissza a politikai szerepléstől. Azzal vádolják, hogy munkásságában nem a köz érdekei ve-

zették, hanem nagyon sokszor a saját zsebét tartotta elsők. Brandsch ur különben, mint „összekötő” is leszerelt. A román kormány ugyanis többször küldte Németországba különleges megbízatásokkal. Közelebről megint kiküldöttek Brandsch urat Berlinbe gazdasági kérdések megbeszélésére. Ez az ut teljes sikertelenséggel végződött, sőt megbízása balul ütött ki. Ezek után most már komolyan reméljük, hogy Brandsch ur vissza fog vonulni a politikai szerepléstől.

Megváltozott a diákok hangulata a kisebbségek iránt. A romániai egyetemi hallgatók három napos kongresszust tartottak Aradon. A gyűlésen a kisebbségi kérdést barátságos szellemben tárgyalták a diákok. Annak szükségességét hangoztatták, hogy a román népnek együtt kell működnie a kisebbségekkel.

A nagyváradi „Magyar Szó” című ujság ügye a Népszövetség elé került. Kövér Gusztáv lapját, a nagyváradi „Magyar Szó”-t a román kormány betiltotta. Az ujság szerkesztősége távirati panaszt intézett a genfi Népszövetség főtitkárságához. A táviratban a panasz-beadók kifejtik, hogy a „Magyar Szó” betiltása alkotmányellenes és ezért a Népszövetség sürgősen vonassa vissza a kormánnyal a betiltó rendelkezést. Arra az időre, amíg a lap nem jelent meg, kötelezze a román kormányt, hogy fizessen kártérítést azokért a veszteségekért, amelyek

a lapot, annak munkatársait, alkalmazottait a kényszerű szünetelés miatt érték. A távirati beadványban azzal magyarázzák a Magyar Szó betiltását, hogy a Magyar Szó mindég a Népszövetségben való teljes bizodalmanak adott kifejezést és biztatta a magyar lakosságot, hogy panaszaival, ha a román hatóságok nem intéznék el, forduljon minden esetben a Nemzetek Szövetségéhez.

Beteg Vaida miniszterelnök. Vaida Sándor miniszterelnök súlyosan megbetegedett. A miniszterelnököt vesegöresök bántják. Minthogy a betegség hosszabb ideig eltarthat, a külföldön tartózkodó Mironescu belügyminisztert táviratilag hazahívták, hogy Vaida miniszterelnököt helyettesítse.

Híreink

Uj cigaretták kerültek forgalomba. Augusztus közepén a dohányjövődék igazgatósága újfajta cigarettákat hozott forgalomba. Az új cigaretták neve „Plugar.“ Tizenkét darab ára 4 lej, tehát három cigaretta egy lejbe kerül. Az új cigaretta egyelőre csak falvakon hozták forgalomba, rövidesen azonban a városokban is árulni fogják.

Megtalálták Zrinyi Miklós hamvait. Bánffy Gyula történettudós évek óta kutat Zrinyi Miklósnak, Szigetvár hős védjének hamvai után. Hosszas kutatás után a kiváló tudós most felfedezte azt a helyet, ahol Zrinyi Miklóst, a szigetvári hőst eltemették. A magyar történelmi társaságok most akciót indítottak, hogy Zrinyi Miklós hamvait kiássák és diszsihrhelyen temessék el.

Óriási repülőgépeket építenek Amerikában. Amerikában most próbálták ki egy óriási repülőgépet. A gép óránként 240 kilométer gyorsasággal halad, bármilyen viharral meg tud küzdeni és le tud szállani a háborgó tengerre. Több gépfegyverrel van felszerelve és tiz óriás bombát visz magával, amelyekből egy bomba képes elpusztítani a legnagyobb páncélos hajót is. A repülőgép építési költsége 5 millió lejnek megfelelő összegre tehető. Hír szerint az amerikai kormány a sikeres kísérletek alapján elhatározta, hogy több ilyen repülőgépet fog építtetni.

Rablók támadták meg a Bukarest-prágai gyorsvonatot. Példátlanul vakmerő rablótámadást intéztek Szinaja közelében a Bukarest-prágai gyorsvonat ellen. Hat felfegyverzett rabló ki akarta rabolni a gyorsvonat utasait. Izgalmas és hosszas küzdelem után a rablókat lefegyverezték és elfogták.

A tudatlanság áldozata. Körtessy Sándor, zilahi mérszáros lépfenében megdőglött borjut vitt lenyúzásra. Az állatorvos figyelmeztette a mérszárost, vigyázzon, nehogy valaki egyék a borju husából, mert az feltétlen halált jelent. Körtessy nem hederített a figyelmeztetésre, levágott egy darabot a borju combjából, hazavitte, megsütötte és megette azt. Másnapra irtózatoss kinok között meghalt.

Öt ezer bomba robbant fel egy francia város közelében. A francia-belga határ közelében levő Lille város mellett felrobbant a régi háborus municions raktár. A robbanás a nagy meleg miatt keletkezett és az egész raktárt megsemmisítette.

Szabadon bocsátották a le tartóztatott érkörösi birtokosokat. Közöltük lapunkban, hogy Jency István, Molnár Lajos, Kacsó Kálmán és Jászfalvy István érkörösi birtokosokat letartóztatott az érkörösi aratóünnepséggel kapcsolatban. A letartóztatott birtokosokat zilahi ügyészségre kísérték, itt azonban rövid kihallgatás után szabadlábra helyezték őket. A csendőrség letartóztatta az aratóünnepségen részt vett aratómunkásokat is, akik között románok is vannak. A munkások ügyében a zilahi ügyészség még nem döntött.

Halálos szerencsétlenség történt a szőlőben. Püski László diósadi kisfiú apja kertjében felmászott a szilvafára, hogy leszedje a gyümölcsöt. Felkapaszkodott a fa tetjére, ahol elvesztette az egyensúlyt és lezuhant. A földből hegyesen kiálló szőlőkaróba esett. A karó keresztülfúrta gyomrát. Szülei azonnal kocsira tették a kintlódó gyermeket, hogy kórházba szállítsák. Alig hagyták el a falu határát, a kisfiú meghalt.

Mint valami csoda, úgy gyógyítja a millió esetben bevált Togal-tabletta rheumáját, köszvényét, ülőidegszabóját, főfájását és idegfájdalmait. Togal oldja a huygsavat, azonnal segít és teljesen ártalmatlan!

Hogyan nyomoznak a Guinea benszüllött detektíveit? Uj-Guinea benszüllöttéi érdekes és eredeti módon nyomoznak a gyilkosok után. Ha valamelyik benszüllött nem természetes halállal hal meg, akkor a „detektívek“ megbotozzák a halottat. Közben neveket sorolnak fel. A benszüllötték azt tartják, hogy a halott feltétlenül megmozdul, ha annak a nevének említi, aki megölte őt. Az új-guineaiak furcsa szokásairól rendkívül érdekes történeteket mesél Tolnai Világlapja egyik olvasója, aki ötövi távollét után most érkezett vissza Magyarországra.

Magyar Nép"-et terjeszteni magyar kötelesség!

Orizási éhínség pusztít Oroszországban. Lapunk előző számban vezetőhelyen foglalkoztunk az Oroszországban uraluló súlyos élelmezési állapottal. Azóta újabb hírek értek a szovjet birodalomban kialakuló gyászos állapotokról. A birtokuktól megfosztott emberek nem munkálják meg földjeiket, lopásból tartják meg magukat és családjukat. Oroszország jelenlegi állapotai annyira alig egyötöde a háboru előttinek, lovak pedig már általában nincsenek a falvakon, mert azokat közlelmoztárolevágták. Az oroszországi kommunista párt hivatalosan beismeri a súlyos helyzetet és felhívást boesátott ki a szovjet lakossághoz, utalva a romoru helyzetre. A felhívás a többek között a következőket mondja a kommunista párt szemponti végrehajtó bizottsága:

— Tekintettel a nagy inségre a szovjet kormány és a kommunista párt elrendeli, hogy a földművesek ezután több gabonát szolgáltatassanak, mint eddig. Eddig a termés egyhatodát kellett beszoalgatni, ezután a termés negyed része illeti az államot. Ezenkívül vissza kell adni a kormánytól kapott kölesön vetőmagot is.

Jasi közelében hatóságilag tartják a mérges kigyókat. Jasi mellett, Karpati község közelében a mérges kigyók nagyon elszaporodtak és a község lakószai közül sokat megmártak. A mérges kigyók kiirtására hatóságilag szervezett vadászatot rendeztek, amelyen sok száz mérges kigyót kiirtottak.

Tanítók figyelmébe! Az elemi iskolai tankönyvek ellen évek hosszú során át igen sok oldalról és teljesen indokoltan elhangzott panaszok arra indították a „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Müintézet Rt. igazgatóságát, hogy az erdélyi református Egyházkerület igazgatótanácsával egyetértőleg új tankönyveket irasson és hozzon forgalomba. A részvénytársaság felkérésére Lőrinczi Ferencz, Felméri Sándor, Bedelean Diomed, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor megirták az elemi iskolák I—IV. osztálya részére szükséges összes tankönyveket. Ezeket a tankönyveket a közoktatásügyi miniszterium ez év július havában engedélyezte. A tankönyvek közül az I. osztályos *Abc. Felméri Sándor* szerkesztésében, külön román toldalékkal, továbbá a II. osztályos *magyar olvasó és egyéb tudnivalók könyve*, — a III. osztályos *Magyar Olvasó, Magyar Nyelvtan és Természettudományok könyve és végül a IV. osztályos Magyar olvasó, Magyar nyelvtan, Természettudomány és Földrajz tankönyve* az iskolák megnyitása előtt feltétlenül elkészül és a tanítás céljaira rendelkezésre fog állani.

A legkiválóbb tanügyi szakférfiak által összeállított tankönyvek az érvényben lévő tanterv figyelembevételével úgy vannak össze állítva, hogy azok a magyar tannyelvű elemi iskolák igényeit minden tekintetben kielégítik s a tanítók munkáját nagyban megkönnyítik. A több oldalról előre beszerzett bírálatok szerint ezek a tankönyvek az eddig megjelent összes hasonló tankönyveket minden tekintetben felülmulják.

A kiadó részvénytársaság megkeresésre ismertetési példányokat küld.

Szeptemberben összeül a kisanantant gazdasági tanácsa. A kisanantant államai elhatározták, hogy szeptemberben gazdasági tanácskozást fognak tartani Prágában. A csehszlovák külügyminisztérium gazdasági osztálya már összeállította a tanácskozások rendjét. **Öngyilkosságot követett el egy lány a sütlökemencében.** A csehszlovákiai Salgovec községben egy Pavlik Amália nevű leány szerelmi bánatában a szomszéd kihevített sütlökemencéjébe bujt. A kemence ajtót magára zárta s mire rátaláltak, csak elszenesedett holttestét kapták meg.

Hamis pénzgyárat lepleztek le Medgyesen. Medgyes vidékén az utóbbi időben nagyon sok hamis száz lejes került forgalomba. A rendőrség hosszas nyomozás után rájött, hogy Medgyes egyik külvárosi utcájában titkos pénzgyár működik. A hamis pénzgyártókat letartóztatták.

Embertelen módon kinoztak Közéapajtán egy elmebetegét. A Közéapajtán lakó Kocsis István felesége hosszú idő óta csendes elmebetegségben szenved. A szerencsétlen asszonyt embertelen férje és leánya az istállóban a jászolhoz láncolták és naponta vastag karókkal verték. A kegyetlen férj és az embertelen leány ellen megindult az eljárás.

Veszett kutya okozott riadalmat a mezőtelegdi népünnepélyen. Mezőtelegd, biharmegyei község lakóssága népünnepélyt rendezett. Az ünnepséget veszett kutya zavarta meg. A kutya megtámadta az ünneplő közönséget és 12 gyermeket összemart. A gyermekeket gyógykezelés végett a kolozsvári pasztőrintézetbe szállították.

Hogyan labdázna a határon egy malomtulajdonossal?
Dóczy Imre, biharpüspöki malomtulajdonos, a rossz gazdasági viszonyok miatt nehéz anyagi körülmények közé került. Hogy adósságaitól szabaduljon, konverzió iránti kérést adott be. Egyik román hitelezője bosszúból vádaskodni kezdett Dóczy ellen. A vádak alapján a belügyminiszter Dóczy szabályszerű román állampolgárságát visszavonta és a megtámadott embert áttette a magyar határon. A magyar hatóságok, mint román állampolgárt nem vették át Dóczyt. A több gyermekes családapával ezt az eljárást ötször ismételték meg. Végül is a biharmegyei prefektus 30 napi ideiglenes tartózkodást engedélyezett a meghurcolt malomtulajdonosnak, hogy állampolgársági ügyét rendezhesse.

Érdekes esküvő. Amerikában történt az alábbi különös eset. Texakana városban James Wright lelkész szabályos egyházi szertartás közben megeskette saját édesapját és édesanyját. A dolog úgy történt, hogy a lelkész atyja és anyja fiuk születése után elváltak. Hosszu évek után kibékültek és elhatározták, hogy újra házasságot kötnek. Frigyüket most saját fiuk áldotta meg.

Színésznők nagy szerelmei. A magyar színésznők nagy szerelmeiről és házasságairól rendkívül érdekes cikket közöl a *Délbáb* új száma, amely 8 oldal terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, közel száz képet, nagyszerű filmrovatot, folytatásos regényt, egyfelvonásos színdarabot és még sok más érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képoszlapon. Egy szám ára 20 fillér. Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ek., Jugoszláviában 4 dinár.

Leányát és fiát, ha elvégezte a gimnázium negyedik vagy a liceum hetedik osztályát, adja gyakorlati pályára. A szeptember elsején megnyíló négy hónapos

„Gyakorlati Kereskedelmi Tanfolyam“ előnyös feltételek mellett alapos elméleti és gyakorlati kiképzést ad a kereskedemi (áruüzlet, szövetkezet, biztosítás, bank, stb.) pályára lépőknek. Tájékoztatót küld és felvilágosítást ad a vezetőség, Cluj-Kolozsvár, Piata Cuza Voda (Hunyadi-tér) 5. I. emelet 9. — Beiratkozás d. e. 10—1 és d. u. 5—7 között.

Óriási vihar volt Amerikában és Kínában. Amerika keleti partvidékein és a partvidék közelében levő szigeteken óriási vihar pusztított. A vihar különösen Bermuda sziget tengerpartján okozott óriási kárt. A sziget tengerpartján 500 kilométeres szakaszon borzalmas erejű szökőár keletkezett, mely váratlan gyorsasággal és hihetetlen erővel tört rá a partra. A partlakók sorsáról semmit sem tudnak. A part szörnyű feldult képet nyújt. Letarolt fák ezrei, összedült házak romjai borítják 500 kilométeren át. A tengervíz tágas öblöket vájva, behatolt a szárazföldre. Sok hajót szárazföldre dobott a vihar, egy részük a tengeren vergődik. Sok hajó elsülyedt. Az áldozatok számát még nem lehetett megállapítani.

Repülőgép-járat fog közlekedni Prága, Kolozsvár és Bukarest között. A csehszlovák-román egyezmény értelmében Prága és Bukarest között közvetlen légi összeköttetést létesítenek. A repülőgépek 10 óra alatt fogják megtenni a Prága-bukaresti utat.

Hir szerint megtalálták Attila kardját. Magyarországon a cseh határ mellett fekvő Kislővadász község határában egy pásztor arany kardot talált. A csaknem félkiló súlyú tárgy szakértők véleménye szerint Attila hun királyé lehetett. Az értékes kincset a budapesti Nemzeti Muzeumba szálították.

Ötven kiló borostyánkővet találtak egy cet gyomrában. Az Atlanti óceán északi részében a halászok egy nagy cethal halat ejtettek el. A cethal gyomrában ötven kiló borostyánkővet találtak. A borostyánkő értéke hatmillió lej.

Becsapott a villám a szénás szekérbe. Fodorháza, temesmegyei községben Biber János gazdálkodó szénát hordott hazáza kaszálójáról a községbe. Vihar kerekedett s a villám becsapott Biber megrakott szekérébe. Biber, két lova és szénával megrakott szekere szénáné égtek.

Minden községben adják elő a műkedvelők a **„DÜSGAZDAG“**

című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

VERGILIUS:

„GEORGICA“-ja

Szabó András igazgató-tanár kitűnő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltjában,

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60.- lei.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Törjük fel a tarlókat!

Évről-évre irunk a tarlókántás nagy jelentőségéről. Minden okos gazda legelső dolga aratás után felszántja tarlóterületeit. A tarlókántásnak két nagy jelentősége van. Először a talaj nedvességét megőrizzük arra időre, mikor a tarlóba új vetés kerül és az ott magvaknak csírázni, majd pedig a növényeknek fejlődniök kell. A tarlókántás más jelentősége, hogy elvégzésével a gyomokat eltávolítjuk. Az alászántott tarlón levő gyomok ugyanis a földbe kerülve, kicsiráznak és a következő évben a vetészántás alkalmával elpusztulnak.

A tarlószántás az összes szántások között a legkérdősebb szántás. Minél sekélyebben szántjuk alá a tarlót, annál jobb. A mélyen szántott magvak ugyanis levegő hiánya miatt nem kelnek ki és így a vetészántás alkalmával megint a talaj felszínére kerülnek, a vetés elgyomosítja. Sekély szántás esetén különösen, ha az időjárás olyan esős, mint az elmúlt évben, az alászántott magvak, néhány nap alatt

kicsiráznak és a később alkalmazott vetészántással elpusztíthatók. A tarlókántás mélysége tehát legyen 4—5 centiméter, 7 centiméternél mélyebben azonban semmiesetre sem szabad a tarlót felszántani.

Ne sajnáljuk tehát a fáradságot, amibe a tarlók megszántása kerül, mert bőségesen megtérül az a jövő év nagyobb termésében. Ellenvetésül lehet talán felhozni, hogy a tarlók felszántása után a jószág nem kap azokon legelőt. Idén ez a kérdés különben sem időszerű, mert mindenütt dus legelők vannak a sok eső miatt. Egyébként sem helyes dolog a tarlók legeltetése, mert a jószág nagy kárt okoz azáltal, hogy a tarlókat összetiporja. Ez a kár semmiesetre sem áll arányban azzal a haszonnal, ami a tarló legeltetéséből származik. Vagyis sokkal nagyobb kárt jelent a szántóföldnek az összetipratása, mint az, amikor a jószágnak más módon biztosítjuk arra a néhány napra a kosztját, amit a tarló-legelő nyújtana.

Hasznos-e az ugartartás?

Egy angol kísérleti állomás 1851 óta három parcellát tartott ki, amelyek egyikében minden évben búzát buza után termesztett, a második parcellán az egyik évben búzát vetett, a másik évben fekete ugart termesztett, a harmadik parcellán pedig minden negyedik évben vöröshere után búzát vetett, a buza után pedig fekete ugart termesztett. Az eredmény a következő volt: Az első tábla, amelyen mindig búzát termesztettek, termő-átlaga 375 kgr., a

másik tábla, amelyen felváltva búzát termeltek, azután pedig fekete ugart hagytak, hogy ismét buza következzen, 470 kgr. átlagos termést adott. A harmadik táblán, amelyen minden negyedik évben vöröshere után búza következett, termelt 770 kgr. búza. Világos tehát, hogy a 73 évig egyformán trágyázatlan talajok közül a legnagyobb termést az adta, amelyen buza vöröshere után következett. Már 300 kgr.-mal kevesebbet adott az, amelyen egyik évben búzát termesztettek, a másik évben pedig fekete ugar volt és legkevesebbet természetesen az adott, ahol a búzát buza követte. A kísérletből kiderült, hogy az ugar-tartás nem hasznos.

Ovatosan legeltessük a vad-repce-t.

Idén az esős időjárás miatt sok ugaron és tarlón buján fejlődött a vadrepce. A vadrepce legeltetésével óvatosságnak kell lenni. A zöld vadrepce szarvasmarhákánál felfúvódást okozhat, ez kellő beavatkozás nélkül az állat elpusztulására vezethet. A repce állandó legeltetése, különösen repce-tarlókon, hólyagos szájgyulladásra eredményezhet nemcsak szarvasmarhákban, hanem lovakban is. Az ajkak belső felülete sárga, savóval telt hólyagocskákkal telik meg. A hólyagok megrepedése után élénk piros kimaródás látszik, amely egy héten belül ismét begyógyul. A száj és körömfájáshoz való hasonlatossága miatt a szarvasmarhákot a

biztos körjelzésig el kell különíteni. Fél-százalékos hypermangánnal; kamilla-teával, cserfakéregfőzettel, vagy rézgalicoldattal való gyakori öblögetésben áll a gyógykezelés. A legelőt ilyenkor természetesen meg kell változtatni és a rágás fájdalmassága miatt korpás ivós ételt és lágy szálas takarmányt adjunk az állatoknak.

Uj világrekordot teremtett egy tyúk.

A tyúkok tojókétségének fokozására a tenyésztők mindent megtesznek. Nehány évvel ezelőtt még nagyon jó tojókétségű tyúknak tartották azokat, amelyek évente 180—200 darab tojást tojtak. Ujabban ezt a mennyiséget mindjobban fokozzák. Egy rajnamenti községben egy év alatt 319 tojást tojt egy tyúk. A világrekordot egy kanadai kendermagos tyúk érte el. Ez egy év alatt 352 tojást tojt. Itt jegyezzük meg, hogy a ruca tojókétség tekintetében túltett a tyúkon. Egy ausztráliai ruca ugyanis egy év alatt 366 darab tojást tojt.

Kell-e a mai gabonaárak mellett csávázni?

A gabonapiac válsága igen sok gazdában azt a gondolatot keltette, hogy egyrészt a gabonaneműekből, különösen a búzából a vetésterületeket csökkentse, másrészt, hogy a csávázási költségeket megtakarítsa, vagyis, hogy a vetőmagvakat csávázatlanul vesse el. A csávázási költség megtakarítása azonban nagy veszélyt jelent a gazdának. Termésének fele is üszkös lehet,

ami aztán százszorosan nagyobb kárt jelent, mint amennyibe a csávázás kerül. A PORZOL-lal való szárás pácolás tulajdonképpen pénzbe sem kerül. A modern mezőgazdasági tudomány ugyanis a vetőmagsávázás olyan módszerét találta meg, mely nem-hogy költséget, hanem jövedelmet jelent a gazdának. A csávázatlanul elvetett mag legtöbb esetben még a tényleges termelési költséget sem hozza be. Ezzel szemben a Porzol porpáccal csávázott vetőmag már a vetés pillanatában visszatéríti azokat a költségeket, amibe a csávázás kerül. A Porzol porpácolás alkalmazásánál ugyanis holdanként 10—15 kg.-mal kevesebb vetőmagra van szükség, mivel szemben a Porzol a vetőmagvakra sokkal serkentőbben hat a rézgalicnál. Dacára a kevesebb vetőmagnak, a vetés mégis egyenletesebb és erőteljesebb lesz, ami jelentős, sokszor 150 kg. sőt néha még 200 kg. holdankénti terméstöbbletet eredményez. A Porzol porpácolás tehát mindenképp előnyt jelent a gazdának, mert módot ad arra, hogy az alacsony gabonaárak mellett úgyszól-

ván minden költség nélkül, kényelmesen és gyorsan, gazdaságos szárítgatások és idővesztések és a zsáklal való kicsirázás veszélye nélkül, a legtöbbet tudja termelni és ezzel a föld hozamát a legmagasabbra emelni.

További felvilágosításokat szerkesztőségünk bárkinek szívesen szolgál.

Milyen volt a termés? Románia egész területén folyik a eséplés és megállapítható, hogy a termés elég jó. Különösen a búzatermés sikerült jól. A legjobb és legnagyobb búzatermés Besszarábiában és a Eánátban volt. Erdélyben és Románia többi részein a termés közepesnek mondható. Erdélyben egyes vidékeken a búza holdanként 15 mázsa termést adott, a minősége pedig olyan jó, amire évek óta nem volt példa.

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

INGYEN PÁCOL

ha búzáját **PORZOL-lal** pácolja!

Mert

PORZOLOS búzából 10 kgr.-mal kevesebb vetőmag kell holdanként
PORZOLOS buza után egy mázsaival több terem holdanként
PORZOLOS buza üszögmentes

PORZOL száraz pác, nem kell szárítgatni

PORZOL-ból 1 kgr.-mal 5 mázsa búzát pácol.

Felvilágosítások a vezérképviseletnél:

Frederic Spedheim & Co, Bucuresti 2., B-dul Elisabeta 55. vagy a
„MAGYAR NÉP” Szerkesztőségénél Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop
(aot Bassai-utca) 5.

Olvasóink a „KELLETI ÚJSÁG”-ot Erdély magyar lapjának!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

A bizalom kérdése.

szó esik az utóbbi időkben arról, miképen lenne lehetséges megtalálni az munka érdekében a magyarság és intéző körök közvetlenebb és jobb sésének útját. Kétségtelen, hogy jó- sés, bizalom nélkül nincs alkotó po- Joggal merem állítani, hogy mi poli- tól kizárunk minden rosszszemüség- ert valljuk, hogy csak így lehet meg- eni ezen a földön azt az atmoszférát, z itt élő nemzetek számára jobb teen- ismer, mint azt, hogy örök ellenséges- el egymás gyengítésére törekedjenek. an meg kell állapítanunk azt is, hogy ideig az eredményes tevékenységnek értésnek szinte legyőzhetetlen aka- a velünk szemben sokszor megnyilat- nagy bizalmatlanság. Ennek a bizal- ságnak alap okát abban a gondolko- ban látom, mely egy egyébként ki- politikusnak ajkáról elhangzott kijelen- nyert kifejezést és amely gondolko- dal mi magyarok gyakran találko- Magyar képviselőnek mondotta barát- beszélgetés rendjén egy román képví- én úgy is tudom, — mondotta — hogy a magyar ember irredenta, amint hogy az voltam a magyarok alatt. Olyan tés ez, amelyet a magyar ember csak os zavart, szemérmes tartozkodással agadni s azt sem tudja, mit mondjon a tagadja, akkor a feléje mosolygó te- lől kiolvassa az ember a hitetlen bizal- ságot: Beszélhetsz jó vitéz, ugysem egy szavadat sem Ha beismerné va- de lehet-e várni, hogy ilyesmit beismer- laki. Tehát az ilyenfajta kijelentésre gyar ember rendszerint zavartan hall- edig itt rendkívül nagy dologról van nekünk szembe kell néznünk azokkal tkezmenyekkel, melyeket ez a felfogás z magában. Ha áll az a tétel, hogy min- gyar irredenta, ebből az következik, egy igazi román politikusra nézve ter- szerű kötelesség arra törekedni, hogy ysárság gazdasági, kulturális, nemzeti szeszétörje, hogy ez az eltiport erő soha lmes ne lehessen. E gondolkozásmód an hordozza azt a veszedelmet, mely a épen a legbecsületesebb törekvések tő megértését. Allítjuk azonban, hogy rosszszemüség kárára van az egyete-

mes országos alkotó politikának is. Valljuk és hirdetjük, hogy minden hazáját igazán szerető román államférfiúnak, politikusnak épen az ellenkezőre kell törekednie. A jog, törvény és igazság álláspontjára helyezkedve igyekeznie kell megteremtenie, megadnia azokat az előfeltételeket, melyek a kisebbségi kérdés intézményes megoldásával, a kisebbség kulturális és gazdasági életérdekeinek jóindulatu felkarolásával a kisebbségeket egyre teljesebben belekapcsolják egy építő, alkotó munkába. Semmiképpen sem lehet államérdek az, hogy bármelyik kisebbség kulturális és gazdasági erejében megtöressék és így építő, alkotó munkára képtelenné váljon. Az idézett gondolkozásmód a kisebbségekre egy lehetetlen, meghasonlásba kergető követelményt hordoz magába. Ha kikerülhetetlen gyanú alatt áll minden magyar törekvés, minden magyar ember, akkor elhatalmasodik a lélekben az az öntudat, hogy reménytelen és kilátástalan minden erőfeszítés, boldogulásomat illetőleg, pedig nekem itt ezen a földön, ebben a hazában kell keresnem jövőmet, mert egyedül ez nyújt számunkra otthont, ahol élnünk, halnunk kell.

Nem! Soha sem a bizalmatlanság, hanem mindig csak a bizalom tudja megnyitni azt az utat, amelyen közös, alkotó munkában az ország lakossai találkozni tudnak. Bizalom, de hozzátesszük, kölcsönös bizalom. Más vonatkozásban mondotta volt korunk egy kiváló államférfia, hogy minden nyomoruság a világon abból származik, hogy bizalmi válság sötét útvesztőjébe tévedtek a népek és abból nem tudnak kiszabadulni, pedig minden egyéb válságot is csak akkor lehet megoldani, ha egyszer a lelkek között a bizalom újra visszatér. E kijelentés igazságát alkalmazzunk kell a mi belső közéletünkre nézve is, mert mindaddig, amíg kölcsönös bizalommal még nem értjük egymást, nem is leszünk képesek szolgálni a mindnyájunkat egyformán boldogító, osztatlan közérdeket. Szükséges ezt az igazságot hangsúlyozni és megmondani, mert kétségtelen, hogy a népek megértésének útját csak becsületes, nyílt beszéddel és az igazság és szeretet lelkének ereje által találhatja meg a sok szenvedések és csalódások között vívódó világ.

Mulatótő

SZÓRÓDIK A SOK MAG

Két kipihent ökrét
Befogja a gazda.
Szófogadó földjét
Szántani akarja.

A határba érve
Kicsit megpihennek.
Rágyujt még a gazda,
Aztán nekimennek.

Ballag a két ökör,
Az ekevas mélyül.
A párázó földre
Madárcsapat térül.

Egy-egy zökkenőnél
Megcsattan az ostor,
S pipát regulázzat
Péter gazda olykor.

Hullik a verejték,
Omlik a barázda.
Foszlós, friss cipónak
De nagy is az ára

Megállnak az ökrök,
Szántatlan már nincsen.
Szóródik a sok mag . . .
— 'Áldd meg, Uram, Isten!

Móra László.

A tehén ára.

Kovács Gábor, könyökére támaszkodva, sokáig nézett már elgondolkodva a lámpa pislogó fényébe, majd nagyot sóhajtván fordult feleségéhez:

— Nem kerül elő az a pénz soha, — szólt elkeseredve, — pedig mennyit kinlódtam, dolgoztam, míg össze tudtam kuporgatni!

Az asszony köténye csücskével a szemét törölgette.

— Talán még megkerül, vannak még becsületes emberek! — szeptegte.

— Becsületes emberek? Kibaltak az már régen. Ma pénz kell az embereknek vélekedik Gábor, — még akkor is ha a csületet kell odaadni érte.

Az asszony elsírta magát, mint ma már olyan sokszor, Gábor pedig mérgesen asztalra ütött és akkorát sóhajtott, hogy szikla is megindult volna tőle.

A dolog úgy esett, hogy Gábor átmenetileg szomszéd faluba a szentmihálynapra vásárt, hogy tehenet vegyen. A kis Katica gyenge, az orvos azt ajánlotta, hogy tejet igyék. A tehén a kis csöppség még alig tud járni, de naponta többször megmarkolja a tejes bögrét.

Mint afféle szegény, vékonypénzű ember, nem vágyódott holmi cimeresszarvú tehénre. Elég lesz neki egy kis riskatehén, csak az fontos, hogy ellássa a házat tejjel. Pénze kecskén volt. Ötven pengőt őrzött a belső zsebében, gondosan bebugyolálva az asszony pöttyös kendőjébe.

Egész nap járta a vásárt. Temérdek tehenet megnézett, de nem akadt neki való. Hátrahagyta minden rábeszélés, alkudozás, drágáskodást, a tehén, kevés volt a pénz.

A nap már lehanyatlóban volt, mikor elgondolkodva ballagott az országút mellett és észrevette, hogy már otthon. A nagyutcán járt, mikor az első ismerős házat megpillantotta, akkor jutott eszébe, hogy vásárfiát nem hozta Katicának, pedig ugyancsak a lelkére kötötte, hogy hozzon valamit.

A sarki könyvesboltot éppen be akart zárni az öreg Kaszab bácsi, mikor rákösztört Gábor. Bement a boltba, kiválasztott egy vörös ceruzát, melynek egyik fele piros, a másik meg kék. Ilyent kívánt mindig a G. apróság, mióta firkálgatni kezd. Elővette a rospöttyös kendőt, melyben ott pihent a tehén ára ropogós papírpénzben, gondosan becsücskeltve, egyik sarkába meg bekötve az asszony pénz. Gábor kifizette a ceruzát és indult hazafelé.

Utja a kocsma előtt vitt el és pusztán a váncsiságból benézett az ablakon. Csodálkozva látta, hogy két jó komája vidám állást elegyedve ül a tornácra. Nem tudta, hogy vélni a dogot, de nem is kereste a jókedvet, hanem sietett tovább. De János és Mihály jó komák, nem nyugszanak bele a székbe. Mint afféle igazándi jóbarátok, utána ordog Gábornak és eleinte szép szóval hívog.

megragadva Gábor két vállát, mint vastörkönyös csikót igyekeznek jobb belátni. Gábor azonban nem olyan fábólagva, hogy egykönnyen le lehessen a venni. Egyébként is látszik rajta, hogy a kirugni a koresma falát. A két jó hát otthagya és Gábor csendesen ha-

thon a szegényes vacsora mellett szépen elmondja az asszonynak, milyenek a tehének, melyiknek mi volt az ára.

— Még egy keveset kuporgatunk, aztán a zsebélbi vásárban megint szerencsét próbál. — vigasztalja magát is, meg az asszonyt is. Aztán a zsebébe nyul, hogy átadja az asszonynak, mert hát legjobb helye annak mégis a ládafiában.

Gábor egyszerre úgy érzi, hogy eláll a lélegzése. A pénz nincs a zsebében. Izgatottan kutatja végig minden zsebet, de a pénz sehhol. Kétségbeesetten forgatja fel az asztalalattal együtt a szoba minden zugát, — eredménytelenül. Majd kézilámpával nézik az utcát, aztán az utcát, amerre járt, de hiába... A boltban még nálam volt. Talán a koresma zsebében veszett el! — gondolkodik hangosan és félig eszeveszetten rohan vissza a szobához... A pénz nincs sehhol... A falura ment már az éjszaka csöndje, mikor reventestve hazatértek.

*

Egy óra nem sok, de annyit sem aludtak az éjszaka Kovács Gáborék házában. Katica keveset pihent. Nyugós, nyugtalan volt. Gyne, hiszen ő is megértette, hogy nem lesz már kis tehénke.

Gábor is, feleségét is fenttalálta már a

felkelő nap. Gábor épen munkába indult már, mikor kopog valaki a konyhaajtón. Kaszab bácsi kis cselédje, Julcsa lépett be.

— Mi járatban vagy, Julcsa. ilyen korán reggel? — kérdi Gábor és halvány remény, csillan meg fáradt szemeiben.

— Hát csak ezt a pirospöttyös kendőt hoztam el. Ott felejtette kegyelmed az este a boltban. Éreztem a tapintásáról, hogy sok pénz van benne, átküldött hát gazdám, hogy ne tartson a szomorúság sokáig a házukban.

Gábor azt sem tudta, ébren van-e, vagy álmodik. A nyelve felmondta a szolgálatot. A csendet az asszony törte meg, ki sirva ölelte meg a kis cselédlányt, de alig tudott egy köszönő szót rebegni.

— Köszönöm Julcsa! Derék, becsületes lány vagy. De hogyan háláljam meg ezt neked? — szólt meghatódva Kovács Gábor és kezét nyújtott a lánynak.

— Sehogysem! Hiszen én csak azt tettem, amit megtett volna minden becsületes ember a helyemben. Nem felejttem én azt el soha, amire jó édesanyám tanított: *Inkább vesszen életed, mint a becsületed!*

— Ugye mondtam Gábor, hogy vannak még becsületes emberek! — szólt az asszony.

— Vannak, vannak! Aldja meg az Isten azokat is, kik ilyeneket nevelnek.

A hangos beszélgetésre felébred Katica is. Kidugja kócos fejecskejét az ajtón, aztán álmos szemeit dörzsölve tipeg édesanyja felé.

Kovács Gábor elkapja a kis csöppséget, magasan a levegőbe emeli és gyermekes örömmel gügyögi neki:

— Kis Katicám, mégis csak lesz tehénkénk!
Katona Géza.

Közvetlen Adományok

Zártott az idegenforgalom a Hortobágnak.

Az idén példátlan méreteket ért el a Debrecen mellett elterülő Hortobágy-pusztá idegenforgalma. A külföldi vendégek száma számára keresték fel a hímagyar pusztát, hogy gyönyörködhesse az ősi magyar pásztoréletben. A nagy idegenforgalomnak különös

eredménye lett. A debreceni állattartó gazdák a debreceni Gazdasági Egyesület útján beadványt intéztek a debreceni polgármesteri hivatalhoz. A beadványban tiltakoznak a nagy idegen forgalom káros hatásai ellen. — Az történt ugyanis, hogy a hortobágyi pásztorokat szerepeltették az idegenek előtt és szereplésük ideje alatt a nyájuk őrizetlenül maradtak. A beadványban elpanaszolják a gazdák, hogy a

legutóbbi időben a felügyelet nélkül maradt jószágból több csikót és juhot gázolt el a Hortobágyot átszelő vonat és nagyon sok állat kóborolt tilosban a kellő felügyelet hiánya miatt. A jószág felügyeletével megbízott pásztorok védekezésükre azt hozzák fel, hogy a város vezetősége kirendelte őket az idegenek szórakoztatására és így nem lehet őket felelőssé tenni azért, hogy az állatokban, távollétük ideje alatt kár

esett. A panaszos gazdák beadványukat azzal fejezik be, hogy a hortobágyi pásztorok nem komédiások s így kéri, hogy a város vezetősége tiltsa be a pásztorok szerepeltetését.

A svéd király szerelmes levele.

A 75 éves Gusztáv svéd király közelebről különös levelet kapott. A cím alá külön ki volt tüntetve „csak saját kezébe”. Az utasítás miatt a titkár nem merte felbontani a levelet és így a levél Gusztáv király kezébe került. A levélben a király a következőket olvasta: „Édesem! Ma este a szokásos sétánkra várlak”. A király nagy csodálkozással olvasta a levelet majd még egyszer figyelmesen megnézte a borítékot, hogy kinek szól? Így aztán kiderült a tévedés. A levelet egy matrónának a menyasszonya írta, a matróna a „Gusztáv király” nevű hadihajón teljesített szolgálatot. A postán a királyt és a hadihajót összereserélték. A dolognak azonban nagyon jó vége lett, mert a jószágos uralkodó azonnal távirati parancsot intézett a „Gusztáv-király” hajó parancsnokához és elrendelte, hogy a parancsnok a sétára invitált matrónának adjon estére szabadságot.

Könyvosztályunk

(a MINERVA könyvesbolt)

közli olvasóinkkal, hogy az elfogyott népsziművek közül új kiadásban jelcnek meg

Göczy: Gyimesi vadvirág
— Amit az erdő mesél
Cserepöly: Sárga csikó
— Piros bugyellária

Almás: A tót leány
Rátkey: Felhő Klári
Lukács: A vereshajú
Szigligeti: A cigány
Eczek: Parszlikissasszony
T. H. Ede: A to'orc

és darabonként 55 lejtért kaphatók.

Ujabb népsziművekből is nagy raktár. —

Kérje jegyzékünket!

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

B. J.-né. A szeplő nem nagy szépséghiba és nincs oka elkeselednie amiatt, hogy szeplős. Bőr-ápoló intézetekben a szeplőket el tudják tüntetni, vagy legalább is elhalványítják azokat. Különben a szeplő keletkezésének a magyarázata az, hogy a szervezet a tulságos fény besugárzás ellen festék védőréteget fejleszt a bőr felületén, hogy a mélyebben fekvő szerveket megvédje a tulságosan erős fénytől. A szeplő tehát egészségvédő folt, mely a betegségekkel szemben ellenállóvá teszi az embert.

G. L. Panaszodik, hogy szőlőjében peronoszpóra pusztítja a fürtöket. Nem hiszük, hogy a betegség peronoszpóra lenne. Mint írja, ugyanis bordóilével állandóan permetez, de semmi hatását sem tapasztalja a kezelésnek. Valószínűnek tartjuk tehát, hogy szőlőjében a lisztharmat betegség pusztít. Lisztharmat ellen eső után vagy harmaton kénporozást kell alkalmaznia. Ha nincs nagyon megtámadva szőlője a betegséggel, a kénporozás feltétlenül használni fog, sőt a kevésbé megtámadott fürtök is meg fognak gyógyulni és megérnek.

R. S. Az új rendelet nem tiltja meg a vegyes gabonából való liszt előállítását. A székely megyékben, különösen Háromszék, Csik és Udvarhely megyékben a lakosság mindég használta a rozssal, vagy árpával vegyített

buzakenyeret. Ilyen lisztet ma állíthatnak elő a malmok. A kevert gabonát őrölt malmok eladhatják vámkeresetükkel alankjában, azonban fel kell tüntessék a zsákcédulákon, hogy milyen gabonából őrölt lisztet. Tehát kifejezetten rá kell írni a vegyeslisztet tartalmazó zsákokra, hogy kétszeresből, vagy háromszorosból őrölt lisztet tartalmaznak-e! Egyszóval nem elegendő el az ilyen liszt tisztasága, vagy rozsliszt. Ezekre a formáságokra nagy kell ügyelni, mert különben súlyos büntetések járnak a rendeltettség megszegőinek.

L. A. Nagyborosnyó. Mint közöltük, a konverziós törvényt hitelezők érdekeinek elhanyagolásával alkották meg. Annak idején ezt hibáztattuk is lapunkban. Különben, hogy a törvény mely jogokat biztosít a hitelezőknek kitűnik a lapunkban leközölt törvény szövegéből. Sziveskedjék gondosan átolvasni a Magyar Népeben leközölt törvényszöveget, mert abban hozzánk intézett kérdéseire felvilágosítást fog találni. Valószínűnek tartjuk, hogy a törvényt megint módosítani fogják mégpedig a hitelezők javára. Addig azonban szükséges, hogy a törvény rendelkezéseinek figyelembevételével a szükséges lépéseket megtegye.

B. S. Nagytarna. Tekintettel arra, hogy a levele szerint az ügyvédnek a követelése fennáll és az konverzió alá esik, az be is hajtható, még pedig elsősorban az öröklött ingatlanok használatvezetéséből is, amennyiben az öröklahagyó adósa volt ez ügyben szereplő ügyvédnek. Tehát a legheylesőbb megoldás az, ha az öröklősök együttesen elmennek az illető ügyvédhez és egyességet kötnek vele díjai kifizetésére.

D. I. Criva. Ön betegsége miatt kérheti a nyugdíjaztatását és e célból a nyugdíjtörvény rendelkezésének betartásával szolgálati felelősségéhez kell fordulnia a szolgálati bizonyítványával, valamint orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényét a nyugdíjintézethez kell beadnia.

Tanuld meg!

A sárgadinnye, mint rozsdaszélesztő szer. Ha valamilyen tárgy például evőeszköz, egy munkaszerszám megrozsdosodik, a rozsdafoltot nagyon könnyen eltávolíthatjuk sárgadinnye segítségével. A sárgadinnye leve ugyanis kitűnően tisztítja a rozsdafoltokat. Most is a sárgadinnye ideje, ki kell dobálni az eljárást.

Paprikasaláta készítése. Szép egy, husos zöldpaprikákat és késsel laskára szelünk. Véhány piros paprikát is vegyünk közé. A fölívágott paprikát sózzuk meg, hagyjuk egy óráig állni a sóban s ezután lecsarjuk ki lehetőleg jól. Egy két literes uborkás üvegbe rakjuk a fölívágott paprikákat. Az üvegbe öntsünk jó sós ecetet s tizenöt percig pároljuk vizben.

Hogyan tesszük el a zöldborsót? Szemes zöldborsót mossuk meg tisztára hideg vízbe, tegyük szitára s ha megszikkadt, helyezzünk a szita alá meggyújtott 2 centiméter nagyságú kénygyertyát, takarjuk le a borsót és hagyjuk így, amíg a kénygyertya elfüstölög, ezután a borsót két-három lében öblítsük le, rakjuk ismét szitára, ha megszikkadt, rakjuk befőttes üvegekbe, öntsük tele higgadt folyóvízzel, hóllyagpapírral kössük le, állítsuk vízzel telt edénybe széna közé. Így mindenestől tüzre tesszük, lassu tüzön engedjük a vizet fölforrni. Ha a lé az üvegekben gyöngyözik, öt perc múlva vegyük le a tüzről az edényt, takarjuk be pokróccal s hagyjuk kihűlni. Ha az edényből kivesszük az üvegeket, törölgessük meg és tegyük el száraz, hűvös helyre.

300 ezer kiló anyagot használtak fel a kürtő eltömésére eredmény nélkül, mert a gáz a tömitő anyagot a levegőbe szórta. A sóval is ez történnék. Tulajdonképpen a kiskapusi gáztűzet nem is szabad eloltani. Jobb, ha a földből kitörő gázok elégnék. A gázömlést kellene elfojtani, de erre gondolni sem lehet, mert a baj fészke egy kilométer mélységben van. A furást teljesen hibásan végezték és így óriási költségbe, hosszú időbe fog kerülni, míg a gáz elzárására sor kerülhet. Valószínűleg nem is fog sikerülni a gáz elzárása, sőt szakértők állítása szerint az erdélyi gázmezőnek azt a részét, ahol a mostani kitörés történt, a teljes megsemmisülés veszedelme fenyegeti.

F. Gy. Mezőség. Leghelyesebb, ha többen összeállanak és együttesen rendelnek 20 kg Porzolt. Ezt a mennyiséget már vasuton lehet szállítani, ami félannyiba sem kerül, mint a postai szállítás. Ha kívánja, szívesen közöljük a beszerzési forrását.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: L. J. Szalárd 86 (ebből 11 lej a Délibáb című füzetért, 75 lej előf. r. 1933. jul. 1-ig), H. L. Hegyközszentmiklós 150 (r. 1934. jul. 1-ig), Désről: J. G.-né 123, F. J.-né 30, M. M. 50, G. Gy. 40 K. I. 30, S. G. 100, Désaknáról: Sz. L. 50, ifj. K. J. 60, A. A. Kozárvár 50, Désről: B. B. 150, P. J. 80, M. M. 50, F. J.-né 20, Désaknáról: Sz. L. 50, özv. N. K.-né 195, F. M. 75, K. J. 30, F. A. 75 I. I. 146, P. F. 50, F. M. 60, K. J. 100, A. A. Kozárvár 50, K. D. Nagybánya 305, B. B. Kóvárhosszúfalva 155, B. D. Szászszebes 155, B. Zs. Érszakácsi 150, O. J. Kobátfalva 150, S. L. Nagyenyed 155, B. I. Gyulafehérvár 155, Gy. F. Ágya 150, V. P. Tornya 155, B. B. Simonyifalva 155, K. S. Újvassánd 240 Lej.

Levelezőlapok

Hátrálékos előfizetőink közül nagyon sokan ígérték, hogy hátrálékaikat aratás után, amikor pénzre tesznek szert, kifizetik. Mivel ez bekövetkezett, ezután figyelmeztetünk minden hátrálékost kötelességének teljesítésére. Kérjük a kiküldött postautalványon felírt összeget mielőbbi beküldését, hogy lapunkat tovább küldhessük.

A. K. Erdőfüle, S. M. Szamosbrassó, B. F. Leesmér, Cs. Gy. Erzsébetváros, U. J. Tornya, H. M. Erdőszentgyörgy, K. L. Szé-

kelykeresztur, P. G. Zágon, Sz. F. Szövérd.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. I. Déva. A só, mint tűzoltó vegyi szer jól beválik kisebb tüzeknél. Különösen kemény tüzeknél alkalmazták sikerrel. A kiskapusi gáztűzet azonban só segítségével nem lehet eloltani. A gáz óriási erővel tör ki a föld mélyéből és az oltásra használt anyagokat kidobja a kürtőből. Eddig

Minden magyar ember jelezze jól meg,
hogy a magyar egyházak tisztosító intézete a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehat magyar kötelesség biztosítását ide átadni
KÖTELEKES KÖTELEKES KÖTELEKES KÖTELEKES KÖTELEKES

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre ..... 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

GAZDÁK rendeljétek meg a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

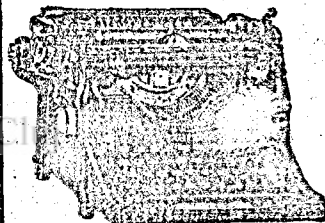
című mezőgazdasági és közgazdasági
folyóiratot.

Előfizetési díja egy évre 80 leu.

Mutatványszámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Aranyosgyéresi Agyagipar Részvénytársaság Turda-Torda

Gyárt elsősorban, földgázzal égetett és minden igénynek megfelelő

**teőcserepet,
tömör és sejt-téglát!**

Csak az alatti védjeggyel ellátott gyártmány a valódi!

Képviseletek
az ország minden
nagyobb helységében.

IRODA:
TURDA-TORDA

A Keleti Újság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.